МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОСВІТА І ЗДОРОВ'Я ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ

ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

ЧАСТИНА 1



НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

2021 р.

УДК 613-053.2:37]:005.745(072)

Матеріали третього міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»: Зб. наук. Праць в 2-х частинах / За ред. Страшка С.В. – Вип. 3. – Ч. 1. – К.: Алатон, 2021. – 251 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Андрущенко Віктор Петрович – ректор Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, академік НАПН України, член-кореспондент НАН України, доктор філософських наук, професор.

Вербицький Володимир Валентинович – директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України, доктор педагогічних наук, професор

Олефіренко Тарас Олексійович – декан факультету педагогіки та психології НПУ імені М.П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, професор.

Страшко Станіслав Васильович – завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П. Драгоманова, кандидат біологічних наук, професор.

ISBN 978-617-7834-07-5

© Редакційна колегія, 2021
© Автори статей, 2021
© Видавництво «Алатон», 2021

РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ «ОСНОВ ЗДОРОВ'Я»

Савченко Оксана Іванівна
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, студент-магістр кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я
Білик Жанна Іванівна
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, кандидат біологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я
Мегалінська Ганна Петрівна
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, кандидат біологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я

Зважаючи на постійне підвищення соціальної вагомості здоров'я людини, фізичної культури та розширення її функцій по-іншому починає розглядатися і питання професійної підготовки майбутніх вчителів із основ здоров'я. Професійна підготовка полягає в забезпечені готовності студентів до діяльності щодо зміцнення та збереження здоров'я населення, формування навичок здорового способу життя [1]. Важливим показником професіоналізму та компетентності вчителя з основ здоров'я є його професійні уміння, що формуються у процесі навчання в педагогічному університеті й вдосконалюються протягом усього життя.

Професійні уміння та вимоги щодо дослідницької компетентності вчителів основ здоров'я відтворенні в освітньо-кваліфікаційній характеристиці, визначеній державними стандартами вищої освіти та полягають у виконанні навчально-виховних функцій, взаємопов'язаних розумових і практичних дій, використовуючи традиційні та інноваційні технології [4].

До сучасних технологій, що дозволяють наочно демонструвати наукові закономірності та процеси, належить STEM-технології. Цей підхід полягає в простій, доступній візуалізації наукових явищ, покликаній здійснювати різнобічний розвиток учнів, забезпечувати розвиток їхнього інтелекту, продуктивності та творчого мислення, а насамперед – дослідницьких навичок та відповідних компетентностей [3].

Мета шкільної дисципліни «Основи здоров'я» в середньому загальноосвітньому навчальному закладі – донести до дітей інформацію щодо збереження здоров'я та ведення здорового способу життя [2]. Також за допомогою вчителя учні отримують навички дослідницької діяльності, які сприятимуть формуванню їхньої дослідницької компетентності.

Формування дослідницької компетентність відбувається в декілька етапів, з яких ключовими можна вважати наступні: пропедевтичний етап, етап започаткування дослідницької компетентності, етап становлення та етап продуктивного розвитку дослідницької компетентності педагога, який повинен постійно займатися вивченням нових досліджень і брати участь в експериментах.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці етапів формування дослідницької компетентності майбутніх учителів «Основ здоров'я» із використанням STEM-технології.

Для досягнення мети був проведений педагогічний експеримент, що полягав у дослідженні впливу STEM-заняття на формування дослідницької компетентності в учителів біології, хімії, основ здоров'я. Ефективність цього заняття оцінювали експерти, експерти засвідчили, що заняття позитивно вплинуло на опанування вчителями лабораторного обладнання, поглиблення знань та позитивного ставлення до запровадження STEM-технології на уроках Основ здоров'я, коефіцієнт кореляції Спірмена в цьому випадку складав 0,8, що свідчить про схожість думок експертів. Також був проведений експеримент з учнями 8 класу, у яких було проведене заняття на тему «Татуювання і здоров'я людини» з використанням STEM-підходу та методу

тренінгу. Технологічна карта заняття представлена на сайті https://stemua.science/.

Для визначення ефективності проведеного уроку за STEM-технологією та методом тренінгу був проведений аналіз відповідей учнів на одні й ті ж питання до виконання практичного завдання і після. Тож дослідження показало, що в результаті формувального експерименту в експериментальній групі, де застосовувався STEM-підхід, татуювання стало подобатися на 27,7% меншій кількості учнів. Змінилася також кількість охочих зробити татуювання – таких учнів стало на 16,8% менше. Варто зауважити, що в результаті проведеного дослідження 94,5% учнів дізналися, які небезпечні речовини можуть входити до пігментів для татуювання, а 61,1 % учнів продемонстрували те, що знають, якими хворобами можна заразитися при проведенні татуювання.

Результати проведеного експерименту з вчителями дають підстави стверджувати, що з метою розвитку і формування розвитку дослідницької компетентності майбутніх вчителів необхідно проводити цілеспрямовану роботу. Експеримент зі школярами довів, що використання елементів STEM-технологій, сприяє ефективному поясненні учням інформації щодо небезпечних для здоров'я дій, у цьому випадку татуювання.

Можна підсумувати, що аналіз відповідних наукових джерел і результатів проведеного експерименту засвідчує, що складовою частиною професійної підготовки майбутнього вчителя «Основ здоров'я» є дослідницька компетентність. Проведення заняття з «Основ здоров'я» з використанням STEM-підходу сприяє розвитку дослідницької та здоров'язберігаючої компетентності як учнів, так і вчителів.

Список використаних джерел

1.Бондаренко Л.І. Формування дослідницької компетентності майбутніх викладачів вищих навчальних закладів в умовах магістратури: автореф. дис. к. пед. н.: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти/ Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченко», Старобільськ, 2015. 23 с.

2.Сисоєва С.О., Козак Л.В. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навчальний посібник. Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2016. 156 с.

3.Навчальна програма «Основи здоров'я» *для 5-9 класів*, затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804 [Електронний ресурс]. URL: https://goo.gl/GDh9gC

4.Коршунова О. В. STEM-освіта. Професійний розвиток педагога : збірник спецкурсів / О. В. Коршунова, Н. І. Гущина, І. П. Василашко, О. О. Патрикєева. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 80 с.

ПЕДАГОГІЧНА ІНТУЇЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Самовтор Валерія Олександрівна
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, студентка факультету фізичного виховання
Воєділова Олена Михайлівна
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, факультет фізичного виховання, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та методики фізичного виховання

В професійній діяльності сучасний педагог, має знайти ефективні підходи до дитини, яка знаходиться у постійному динамічному розвитку й перенасичена інформацією. Для вчителя нового часу важливо швидко вирішувати ситуативні